

Služba za reviziju finansijskog poslovanja

Na osnovu člana 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00) i člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 10/04) izdajem

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2004. GODINU I
POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE**

Broj: 09-07-6-1887-2/05

Sarajevo, 27. april 2006. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE REVIZORA.....	2
1. UVOD.....	3
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	3
3. OPIS REVIZIJE.....	4
4. PRETHODNE REVIZIJE.....	4
5. NALAZI I PREPORUKE.....	4
5.1. NALAZI.....	4
5.2. PREPORUKE.....	6

MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine izvršila je reviziju finansijskih izvještaja **Hrvatske demokratske zajednice BiH** i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu i finansijskog izvještaja od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora održanih u oktobru 2004. godine. Revizija je ispitivala primjenu Zakona o finansiranju političkih partija i primjenu člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, od strane HDZ BiH.
- 1.2. Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.
- 1.3. Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
- 1.4. Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglašenost sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Hrvatska demokratska zajednica BiH nije u izvještajnom periodu postupila u skladu sa odredbama člana 6., člana 8., i člana 11. stav 1., 2. i 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je Hrvatska demokratska zajednica BiH u 2004. godini postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i članom 15.10 Izbornog zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji BiH je izvršila reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine i to:

- godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu i
- finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora održanih u oktobru 2004. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka u periodu 18.11.-20.12.2005. godine.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatska demokratska zajednica BiH je iskazala ukupne prihode u iznosu od 1.731.884,48 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u ukupnom prihodu (%)
1	Članarina	219.171,60	12,66
2	Prilozi fizičkih lica	13.310,77	0,77
3	Prilozi pravnih lica	37.122,50	2,14
4	Prihodi od imovine	0,00	0,00
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00
6	Prihodi od poklona	2.163,68	0,12
7	Prihodi iz budžeta	1.252.427,93	72,32
	Budžet FBiH	174.198,00	
8	Ostali prihodi	207.688,00	11,99
	Ukupni prihodi:	1.731.884,48	100,00

Ukupni rashodi u periodu 01.01.- 31.12.2004. godine su ostvareni u iznosu od 1.865.931,16 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke je HDZ BiH.

Hrvatska demokratska zajednica BiH je osnovana 1990. godine.

Posljednja registracija: 16.05.2002.godine u Županijskom sudu u Mostaru, pod brojem 01/01.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, ulica Kneza Domagoja bb.

U periodu koji je obuhvaćen revizijom za zastupanje stranke je bio ovlašten Bariša Čolak, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2004. godinu je Marica Jurić.

Organizacionu strukturu HDZ BiH čine:

- Glavni odbor
- 9 Kantonalnih odbora
- 2 Regionalna odbora
- 1 Gradski odbor
- 59 Opštinskih odbora
- Odbor Distrikt Brčko

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaj HDZ BiH za 2004. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata lokalnih izbora 2004. godine i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Glavnog odbora HDZ BiH Mostar (godišnji finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora HDZ BiH Novo Sarajevo (godišnji finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora HDZ BiH Travnik (godišnji i postizborni finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora HDZ BiH Kiseljak (godišnji finansijski izvještaj);
- Županijskog odbora HDZ BiH Posavina (godišnji i postizborni finansijski izvještaj).

Cilj revizije je da revizoru omogući da izrazi mišljenje o tome da li je HDZ BiH u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Obim revizije finansijskih izvještaja HDZ BiH obuhvata utvrđivanje usklađenosti finansijskih transakcija političke stranke sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta, priloge fizičkih i pravnih lica, prihode od imovine i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Revizija finansijskih izvještaja HDZ BiH obavlja se prvi put.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

- a) **Stranka je prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka jer nije prijavila pojedinačne priloge fizičkih i pravnih lica čiji ukupan iznos premašuje 100,00 KM.¹**

Opštinski odbor HDZ BiH Kiseljak nije iskazao priloge devet (9) vijećnika Hrvatske demokratske zajednice BiH u opštinskom vijeću Kiseljak u ukupnom iznosu od 2.500,00 KM.

- b) **Na osnovu obavljene revizije u izabranim organizacionim dijelovima stranke, utvrđeno je da HDZ BiH nije postupala u skladu sa odredbama člana 8. Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno da je primala zabranjene priloge.²**

- Glavni odbor HDZ BiH Mostar - Sarajevo je primio zabranjene priloge u visini od 15.925,00 KM, jer nije imao obavezu da plati zakupninu za korištenje poslovnih prostorija u 2004. godini.

¹ Ako ukupan iznos priloga jednog pravnog ili fizičkog lica premašuje 100 KM, ta uplata mora da se unese u finansijski izvještaj u skladu sa članom 11.

² Državni, entitetski i kantonalni organi, organi opštinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna preduzeća, humanitarne organizacije, preduzeća koja su po svojoj djelatnosti isključivo neprofitna, vjerske zajednice, kao i privredna udruženja u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu da finansiraju političke partije

Dana 27.01.2005. godine, Vlada Federacije BiH je otpisala sva potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostora u ul. Maršala Tita 9a, Sarajevo. Ističemo da je Odluka Vlade FBiH objavljena u „Službenom glasniku FBiH“ br. 8/2005 od 09.02.2005. godine.

Na zahtjev Službe za reviziju Glavni odbor HDZ BiH Mostar je dostavio kopije faktura za 2004. godinu i obračun troškova zakupnine, iz čega je utvrđeno da je struktura otpisane obaveze bila sljedeća: troškovi zakupnine 14.946,00 KM i obračunata kamata 979,00 KM. Troškovi zakupnine i prihodi od otpisa obaveza prema Službi za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH nisu knjiženi u poslovnim knjigama Glavnog odbora HDZ BiH, i nisu iskazani na obrascima finansijskih izvještaja.

- Zakupnina za poslovne prostorije u ulici Kneza Domagoja bb, Mostar u kojim je smješten Glavni odbor HDZ BiH Mostar se ne plaća, niti su evidentirani troškovi zakupnina. Glavni odbor HDZ BiH ima sklopljen ugovor o zakupu poslovnih prostorija sa Opštinom Mostar. Članom 2. ovog ugovora je određena zakupnina 10,00 KM/m². Obzirom da je izdati poslovni prostor površine 697 m² mjesečna zakupnina iznosi 6.970,00 KM, odnosno 83.640,00 KM za 2004. godinu.
- Utvrđeno je da su sljedeći opštinski odbori čiji su finansijski izvještaji bili predmet revizije koristili besplatno poslovne prostorije opština:
 1. Opštinski odbor HDZ BiH Novo Sarajevo koristi prostorije opštine Novo Sarajevo bez naknade, na osnovu međustranačkog dogovora između političkih stranaka koje participiraju u Opštinskom vijeću Novo Sarajevo.
 2. Poslovni prostor koji koristi županijski odbor HDZ BiH Posavina je u vlasništvu Opštine Orašje, i dat je bez naknade na korištenje.
 3. Utvrđeno je da je opštinski odbor HDZ Travnik u periodu 01.01.-31.08.2004. godine koristio bez naknade poslovne prostorije u vlasništvu opštine Travnik. Odlukom opštine Travnik od 28.02.2005. godine otpisana su potraživanja od političkih stranaka koja su nastala po osnovu zakupa poslovnih prostorija (ugovorene ili neugovorene) koje su vlasništvo Opštine Travnik, a neizmirene do 01.09.2004. godine.Zbog indicija da pojedini organizacioni dijelovi HDZ BiH koriste bez naknade poslovne prostorije opštinskih organa uprave, traženo je od Glavnog odbora HDZ BiH da obezbijedi dokumentaciju vezanu za korištenje poslovnih prostorija. Glavni odbor HDZ BiH je dostavio podatke za osamnaest (18) organizacionih dijelova stranke. Pored odbora čiji su izvještaji predmet revizije opštinski odbori HDZ BiH Konjic i Grude koriste bez naknade poslovne prostorije opštinskih organa uprave.

c) Stranka je prekršila član 11. stav 1., stav 2. i stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka.³

- Godišnji finansijski izvještaj je dostavljen dana 18.04.2005. godine. Hrvatska demokratska zajednica BiH je dostavila finansijski izvještaj za period izborne kampanje (postizborni finansijski izvještaj) dana 15.04.2005. godine
- Hrvatska demokratska zajednica BiH u finansijskom izvještaju nije iskazala: transakcijski račun broj: 3381002201925339 u Raiffeisen banci na ime HDZ BiH Izborni stožer i devizni račun Glavnog odbora HDZ BiH Mostar u Raiffeisen banci. Glavni odbor HDZ BiH nije imao transakcije preko ovih računa osim provizija i naknade za gašenje računa.

³Politička stranka je obavezna da Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnosi finansijske izvještaje na obrascima koje je odobrila CIK BiH.

- OO HDZ BiH Novo Sarajevo je poslovne transakcije u 2004. godini obavljao putem štedne knjižice. Uvidom u štednu knjižicu i pregled analitičke kartice utvrdili smo da početno stanje na dan 01.01.2004.godine iznosi 9.986,61 KM, dok je na obrascu 2. finansijskog izvještaja iskazano 8.486,61 KM. Razlika od 1.500,00 KM je nastala iz razloga što su sredstva isplaćena sa štedne knjižice 09.01.2004. godine a uplaćena su u blagajnu 31.12.2003. godine.
- Utvrđeno je da prihodi od nenovčanih donacija iskazani na nivou političke stranke (obrazac 3. stavka 3.e) ne odgovaraju zbiru prihoda iskazanih po organizacionim dijelovima stranke za iznos od 23.060,00 KM⁴.
- Obrasci troškova (4-1; 4-2 i 4-3) nisu popunjeni u skladu sa čl. 20., 21. i 22. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 5. Pravilnika o finansijskim izvještajima subjekata koji učestvuju na izborima. Odbori su na obrascima troškova u finansijskim izvještajima iskazivali troškove u većim ili manjim iznosima od iznosa koji su evidentirani u poslovnim knjigama.⁵

Troškovi predizborne kampanje

HDZ BiH je postupila u skladu sa članom 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno potrošila je u svrhu izborne kampanje 358.637,94 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka ne smije za potrebe izborne kampanje potrošiti više od jedne (1) KM po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

Prema podacima Centralne izborne komisije BiH Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je mogla da potroši 1.147.087,00 KM.

⁴ Glavni odbor HDZ BiH je na obrascu 3.e iskazao priloge estradnih umjetnika u iznosu od 23.060,00 KM. Prilog Four Funk Band-a je iskazan u jednom iznosu (4.889,58 KM), a u izjavi su nevedeni članovi pojedinačno. Na isti način je iskazan i prilog grupe Feminem.

⁵ŽO HDZ BiH Posavina je na obrascu 4-1 iskazao troškove električne energije u iznosu od 8.148,85 KM a u glavnoj knjizi iznos od 2.729,92 KM; troškove naknada (obrazac 4-1) u iznosu od 10.348,00 KM, dok je na kontu naknada iskazan iznos od 14.348,00 KM. Podaci objelodanjeni na obrascima godišnjeg i postizbornog finansijskog izvještaja ovog odbora se razlikuju, odnosno ne sadrže iste podatke iako se izvještajni periodi preklapaju (15.05.-31.12.2004.) Opštinski odbor HDZ BiH Travnik troškove zakupnine u iznosu od 3.041,50 KM za period 01.09.2004. do 31.03.2005. godine nije iskazao na obrascima troškova.

5.2. PREPORUKE :

Na osnovu uočenih nedostataka preporučuje se Hrvatskoj demokratskoj zajednici BiH:

- da finansiranje uskladi sa odredbama člana 6., člana 8., član 11. stav 1., stav 2. i stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka;

- da finansijske izvještaje popunjava u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranka i Pravilnika o finansijskim izvještajima političkih subjekata koji učestvuju na izborima;

- da definiše postupke i procedure internih kontrola vezanih za proces trošenja finansijskih sredstava;

- da ustroji upravljanje gotovinom putem blagajne i uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge (nalog uplate i nalog isplate; dokumenta na osnovu kojih se vrše isplate putem blagajne). Poslovanje blagajne treba urediti tako da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine uz prethodno definisanje visine blagajničkog maksimuma;

- da vodi evidenciju o uplatama iz budžeta, kao i da obrazac 3.f. (prihodi iz budžeta) popunjava u skladu sa članom 18. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka;

- da uspostavi centralni registar članova;

- da sredstva sa kojima posluje (imovina, oprema, zalihe, potraživanja i dr.), obaveze, plaćanja i naplate, kao i sve prihode i rashode koje ostvaruje evidentira u svom računovodstvu.

Ističemo da smo tokom obavljanja revizije imali dobru i korektnu saradnju sa osobom ovlaštenom za finansijske izvještaje u Glavnom odboru HDZ BiH, te sa osobama koje su trenutno ovlaštene za finansijske izvještaje organizacionih dijelova čiji su izvještaji bili predmet revizije.

KOMENTAR

Hrvatska demokratska zajednica BiH je dopisom broj: I-03-034/06 od 12.04.2006. godine odgovorila na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004.godinu i postizbornog finansijskog izvještaja. Osnovane primjedbe su uvažene i ugrađene u Izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja.⁶

Sanja Čabrilo, revizor

Nermana Maksumić, revizor

Voljenka Bašić, pomoćnik revizora

⁶ HDZ BiH je nakon isteka roka koji joj je ostavljen (15 dana od dana prijema) dostavila primjedbe na nalaze iz preliminarog izvještaja. Odgovor je dostavljen dana 12.04.2006. godine, a dokumentacija uz odgovor putem faksa dana 19.04.2006. godine.